Бүхы оронуудай пролетаринар, нэгэдэгты!

БУРЯТ-МОНГОЛОЙ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М. Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй орган

1940 оной ИЮЛЬ 9 Вторник № 156 (3156)

Сэн 10 мүнгэ.

Гурбадахи Табанжэлэй план болбол СССР-эй арадай ажахын гигант ехэ дэбжэлтын, ажалшадай культурна ба энхэ амагалан байдалай дэбжэлтын программа мүн.

Гурбадахи Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) уриһаламжа захилгаар СССР-эй арадай ажахын хүгжэлтэ тушаа гурбадахи табанжэлэй планай дүүргэлтые хурдадхая!

ҮБҺЭ ХУРЯАЛГЫЕ ЗААШЬЕ УДААРУУЛЖА БОЛОХОГҮЙ!

Июниин 26-27 үдэрһөө үбһэ сабшажа эхилһэн Селенгын колхозуудай удаа бусад аймагуудшье үбһэ хуряалгада ороо. Мүнөө, олонхи аймагуудта колхозууд олоороо үбһэ хуряалгые эхилээд байна.

Иволгын ба Селенгын нилээд олон колхозууд энэ жэлэй үбһэ хуряалгые эмхитэйгээр эхилбэ. Зүгөөр, эдэ районууд үбһэ хуряалгын хүдэлмэриин ябаса тухай мэдээнүүдые Наркомземдэ үшөө үгөөдүй.

Июлиин 5 ай үдэр гансахан гурбан аймагуудһаа оперативна мэдээ ороһон байгаа. Бичурын аймаг — 121 гектар сабшаһан ба 778 тонно силос дараһан байна. Заиграй—354 га ба 401 тонно силос, Зэдэ—108 га сабшажа, 1200 тонно силос бэлэдхэбэ.

Үбһэ хуряалгын хүдэлмэриие хаа-хаанагүй үргэнөөр ба олоороо ябуулха саг ерээ. Тиибэшье, тус хүдэлмэриие ехээр удааруулан, хайран сагые дэмы үнгэргэжэ байһан ушарнууд олон. Селенгын аймагай, „Красный Чикой" колхозой сабшалангай үбһэ-ногоон ургажа үни хүсөө. Теэд, тус колхозой хүтэлбэрилэгшэд нүхэр Будаев түрүүтэй, үбһэ хуряалгада дары ороходо тушаа ямаршье хэмжээ абанагүй, харин тон беспечнээр хандана. Тиимэ факт ганса энэ бэшэ, харин нилээд бии.

Парти ба правительство хадаа үбһэ хуряалгые тарьянай колосолхо саг хүрэтэр бүрин дүүргэхэ зорилго табиһан байна. Энэ саг хадаа үдэрһөө үдэртэ бүри дүтэлжэл ябана. Хабар эртэ таригдаһан ороһото культуранууд мүнөө гол хадхажа байна.

Энэ ушар болбол үбһэ хуряалгын удааралгые дары усадхажа, тэрэнэй темпыень хурдадхахые эринэ. Арбан таба—хорин хоногой торшо соо үбһэ хуряалгые тоо ба шанараарань тэгшэ һайнаар дүүргэхэ—колхоз бүхэнэй уялга.

Үбһэ хуряалгын үедэ шухалашалха асуудал гэбэл: хүдэлмэрэе зүбөөр эмхидхэлгэ, ажалай бүтээсые дээшэлүүлгэ болоно. Колхозой хүтэлбэрилэгшэд өөһэдынгөө доторой аргабайдалые хүсэдөөр хэрэглэхэ тухай саг үргэлжэ анхарха ёһотой. Зүгөөр, тиимэ ябадал манай эндэхомор байна. Харин, зарим колхозууд гүрэнэй тэдхэмжэдэ найдаад, өөһэдөө хэды ехэ ресурстай ба бүхы аргабайдалтай байбашье, тэрэнээ огто хэрэгсээгдэхэгүй ба хэрэглэхэ тушаа ямаршье үүсхэл гаргадаггүй байна.

Энээн тухайда нэгэ характерна жэшээ абаад үзэе. Хорнин аймагай, Тельманэй нэрэмжэтэ колхоз (Дээдэ-Худан) үбһэ хуряалгада ороходоо байтагай, харин косилка ба морин тармуурнуудай ремонтыешье дүүргээдүй. Тус колхозой правлени болбол «запчастьнууд дутамаг» гэжэ шалтаг барина. Тиихэ зуураа, колхозойгоо кузницадашье дархалжа боломоор хэрэгсэлнүүдые бүтөөнэгүй. Иигэжэ, өөһэдөө юушье хэнгүй һууһан аад, элдэбын „шалтаг" барин, ажахын-политическэ хэмжээ ябуулгануудые удааруулха ба таһалдуулха гэһэн һэдэлгэнүүдтэй эрид шангаар тэмсэхэ шухала.

Үбһэ хуряалгада ажалые звеньевой методээр эмхидхэлгые үргэнөөр дэлгэрүүлхэ хэрэгтэй. Зарим колхозууд болбол үбһые түүбэрилэн сабшажа эхилхэдээ, бригаданууд сооһоо нэгэ хэдэн хүнүүдые бүридүүлжэ, «тусгаар бригада» болгон табидаг зантай. Тиихэдэнь, полевой бригаданууд өөһэдынгөө даажа абаһан участок дээрэ үбһэ хуряалга үнгэргэхэ харюусалгаһаан зайсаад бэе бэедээ хаялдаха ябадал ушаруулна. Энэ ушарһаа, бригаданууд өөһэд соогоо нэгэ нэгэ звено табяа һаань, холо дээрэ бэшэ аал?

Баһа, үбһэ сабшаха ба сомохо хүдэлмэри соогуур маневрировалжа шадаха хэрэгтэй. Жэшээнь, хэрбээ үбһэн шиигтэй ушарһаа сомогдожо болохо аргагүй байгаа һаань, хүдэлмэришэдые гарай сабшалгада табиха шухала. Эндэ полевой бригадын бригадирай үүргэ тон ехэ. Аймагай организацинуудай хүтэлбэрилэгшэд колхозуудта үбһэ хуряалга ба силос даралга ямараар ябажа байһыень сводкоор шалгажа байха бэшэ, харин колхозой сабшалан дээрэ гаража, бодото байдалтайнь һайса танилсаад, практическа туһаламжа ба заабари үгэхэ ёһотой.

Нютагдахи партиина организацинууд хадаа полит-массова хүдэлмэри үбһэ хуряалгын амжалта шиидхэхэ байһыень мартаха ёһогүй. Агитационно хүдлэлмэриие үргэнөөр дэлгэрүүлэн, ажал хэжэ шадахаар колхозникуудай бултадаа үбһэнэй хүдэлмэридэ гаралгые хангаха; ажалай дисциплиные шангадхаха; өөрөө заахаа наар хүдэлөөд, колхозһоо ехээр лэ абахые эрмэлзэдэг хүнүүдые элирүүлэн, тэдэнтэй хайрагүйгөөр тэмсэхэ хэрэгтэй. Соревновани дэлгэрүүлхэ, ханын газетэ гаргаха, үбһэ хуряалгын календарна планиие ба машинна отрядай хүдэлмэриин графигые саг болзор соонь дүүргэхын түлөө оролдохо, һайн муу хүдэлмэриин дүнгүүдые олоороо зүбшэн хэлсэхэ — эгээ иимэ условинуудые шухалашалха байна.

БМАССР-эй газартаряалангай нарком нүх. Петряков болбол үбһэ хуряалгын хүдэлмэри тухай гаргаһан приказ соогоо уһанай үертэ абтажа боломоор намаг ба набтар газарай сабшалангые эгээ түрүүн сабшажа, тус хүдэлмэриие июлиин 5 хүрэтэр гол түлэб дүүргэхэ ёһотой гэһэн байгаа. Теэд энэ эрилтые дүүргэхэ уялгатай байһан Кабанскын, Бичурын, Кяхтын ба бусад аймагуудай хүтэлбэрилэгшэд тэрээн тушаа шухала хэмжээ абаадүй.

Тэрэнэй саад тээ, һүүлэй үдэрнүүдтэ ороһон хура бороонтой дашарамдан, гол горьхонуудай уһан нэмэжэ эхилээ. Аягаһаан халиһан уһан канава худар урдаад, сабшалан дээгүүр таража байһан тухайнь сигналнууд Иволгын, Заиграйн аймагуудһаа оробо. Тиимэһээ, сабшалан дээрэхи уһа үгы болгохын тулада, хорилтын канавануудые һэргээхэ ба тэрэнэй хойноһоо луговод-герасимовецуудай контроль эмхидхэхэ шухала.

Эсэстэ, үбһэ хуряалгатай хамта силос даралгые зэргэ ябуулха хэрэгтэй. Түрүү колхозууд болбол силос даралгын планай 50 проц. июль соо дүүргэхэ гэбэ. Эдэнэй жэшээгээр силос даралгын планиие саг болзор соонь дүүргэлгэ — малажалые амжалтатайгаар хүгжөөлгын условинуудай нэгэн болоно.

Колхозуудай сабшалан дээрэ үбһэ ногооной ургаса жэгдэ һайн байһан тухайда бүхы аймагуудһаа бэшэнэ. Энэ эрхим ургасые богонихон болзор соо, гээлтэгүйгөөр хуряажа абалгые большевистскээр эмхидхэе!

Осоавиахимай ворошиловска буудагшадай бүхэроссийска соревновани

Москва, июлиин 6. (ТАСС). Мүнөөдэр СССР-эй Осоавиахимай Центральна Соведэй, Москва шадархи полигон дээрэ 400 метрэй дистанцида бултайн харагдаһан сагаалсые боевой винтовкоор буудаха эрхим ворошиловска буудагшадай соревновани болобо. Мүрисөөндэ нэгэдэхи һуурие Москвагай команда, хоёрдохи—Читинскэ областиин команда, гурбадахинь—Тульска область эзэлбэ.

Индивидуальна түрүү һуури эзэлэлгын соревнованида Кравченко (Чита) ба Паншичек (Архангельск) гэгшэд гараба. (ТАСС).

Финскэ сагаангвардейщэнэтэй тэмсэлэй фронт дээрэ командованиингаа боевой даабаринуудые жэшээтэ һайнаар дүүргэһэнэй, тиихэ зуураа шэн зориг ба баатаршалга гаргаһанай түлөө Иван Павлович Власовта Советскэ Союзай Геройн нэрэ зэргэ олгогдожо, Ленинэй орден ба „Алтан Одон" медаль барюулагдаһан байна.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Советскэ Союзай Герой, капитан Иван Павлович Власов. (ТАСС-ын фото-клише).

24.559 МЯНГАН ТҮХЭРИГТЭ БЭШҮҮЛЭГДЭБЭ

Манай республика дотор Гурбадугаар Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) уриһаламжа мүнөө 24559 мянган түхэригтэ захигдаад байна. Үнгэрһэн жэлдэ энэ үе соо 16408 мянган түхэригэй уриһаламжа бэшүүлэгдэһэн юм.

120419 ажэлшад уриһаламжа захилгада хабаадуулагдаа. Республикын колхозникууд 3336 мянган түхэригтэ бэшүүлбэ. 178 мянган түхэриг наличнаар оруулагдаад байна.

Зэдын аймагай колхозникууд болбол „Улаан Эрхириг" колхозой члэнүүдэй хандалгые халуунаар дэмжэн, захиһан суммынгаа 10 процентыень наличнаар оруулба. Тус аймагта уриһаламжа захилга болбол эршэмтэйгээр ба эмхитэйгээр үнгэргэгдэнэ.

Зүгөөр, республикын зарим аймагуудта энэ хүдэлмэри болошогүй удаан темптэйгээр ябуулагдана. Жэшээлхэдэ, Мухар-Шэбэрэй, Баргажанай, Баунтын ба Хойто-Бэйгалай аймагуудай колхозникуудай дунда түрүүшүүлэй инициатива һайнаар дэлгэрүүлэгдээдүй. Иимэһээ, уриһаламжа захилга болбол эдэ районуудта хангалтагүйгөөр тараагдана.

Уриһаламжа захилгада активнаар хабаадалсана

Улан-Удын Госпивзаводой эрхим стахановка нүхэр Ушакова, комсомолец Воронников ба шофер, партиин члэнэй кандидат нүхэр Афанасьев гэгшэд Гурбадугаар Табанжэлэй (3-дахи жэлэйнь гаргалга) уриһаламжа захилгые һарынгаа салингуудаар захиһан байна. Тэдэнэр болбол коллективэйгээ дунда уриһаламжа тараалгын хүдэлмэридэ активнаар хабаадалсана.

Массово-ойлгууламжын хүдэлмэриие һайнаар ябуулһанайнь результатдта, олонхи хүдэлмэришэдэнь уриһаламжа захилгада хабаадуулагдажа 38045 түхэригтэ тараагдаа. Хүдэлмэришэдэнь бүгэдэ шахуу һарынгаа салингуудаар захина.

Бизьяев.

Улан-Удын № 1 кирпичнэ заводто

№ 1 Кирпичнэ заводой хүдэлмэришэд, стахановецууд, ударникууд шэнэ уриһаламжа захилгые эршэмтэйгээр үнгэргэжэ байна. Эрхим стахановец Алексеев 500 түхэригэй уриһаламжа захяа. Тэрэшэлэн стахановецууд нүхэд Бачко, Соколов, Емельянов ба бусад һарынгаа салингуудһаа дээшэ суммада бэшүүлбэ.

Тус заводой коллектив 70520 түхэригэй уриһаламжа захяад байна.

Б.

Һарынгаа салинһаа доошо бэшээр захибад

Улан-Удын „Главэлектросбытын" ба „Росшвейсбытын" коллективүүд болбол Гурбадугаар Табанжэлэй (гурбадахи жэлэйнь гаргалга) уриһаламжа захилгые угаа ехэ активнаар, эмхитэйгээр захижа дүүргээ.

„Главэлектросбытын" коллектив, бүгэдөөрөө уриһаламжа захилгада хабаадалсаһан ба 7175 түхэригтэ бэшүүлһэн байна. Олонхи хүдэлмэрилэгшэд һарынгаа салингуудһаа доошо бэшэ суммада захиба.

„Росшвейсбытын" бүхы хүдэлмэришэд, служащинар богонихон болзор соо уриһаламжа захилгые дүүргээ. Хамта 7460 түхэригтэ бэшүүлэгдэбэ. Тус сбытын түрүүлэгшэ нүхэр Тельмешенко хадаа коллективэйгээ дунда агитационно ба ойлгууламжын хүдэлмэринүүдые үргэнөөр дэлгэрүүлгэдэ онсо анхаралаа табиһан юм. Тельмешенко болбол һарынгаа салинһаа дээшэ суммада уриһаламжа захиһан ба тэрэнэй жэшээгээр, хүдэлмэрилэгшэдэй олонхинь энэ суммада бэшүүлһэн байна.

Д. Ринчино.

ХУДӨӨДЭХИ САГ ЗУУРЫН КОМИТЕТ

Село Толмачи (Бессараби), (ТАСС). Молдавска АССР-эй Слободзейскэ районой колхозникууд ба хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй группа эндэ ерэбэ. Таряашад болбол айлшадые талха-дабһаар угтаа. Июниин 30-да митинг болоо, энээндэ 800 хүн ерэбэ. Батрак Кукол, таряаша Баркар, служащи Смирнов ба бусад үгэ хэлэбэд. Тэдэнэр болбол большевигүүдэй партиие, Советскэ правительствые, Улаан Армиие ба арадуудай сэсэн мэргэн вождь Сталиниие халуунаар амаршална. Хүндэтэ нэрын дурдахада, аплодисментнүүд ба „Ура" хашхаралдаанууд сууряатана.

Таряашад болбол 15 хүнһөө саг зуурын комитедые һунгаба. Эхэнэрнүүд хадаа общественнэ ажабайдалда түрүүшынхеэ хабаадуулагдаа, тэдэнэй заримань комитедтэ һунгагдаа. Комитедэй члэнүүд—Румынска боярнуудай хатуу дарлалтада эсэргүү тэмсэһэн, селогой эрхим хүнүүд. Тэдэнэй тоодо, батрак Антон Одорожа. Подпольно политическэ хүдэлмэриингөө түлөө, тюрьмэнүүдтэ 8 жэл хаагдаһан байна. 52 наһатай юм.

—Би, өөрыгөө үбгэрөөб гэжэ тоолоһоор үни болооб—гэжэ тэрэ хэлэбэ—Бессарабиин арадые сүлөөлэлгын эдэ историческа үдэрнүүдһээ урда, иимэ залуу ябажа үзөөгүйб гэжэ мүнөө мэдэрнэб.

Черновицада улаанармейскэ дуунууд ба пляскануудай ансамбль ерэбэ

Черновицы, июлиин 4. (ТАСС). Эндэ, Киевскэ тусхай военнэ округой улаанармейскэ дуунууд ба пляскануудай ансамбль ерэбэ. Ансамбль болбол городой хүдэлмэришэд, служащинуудта концерт үгэһэн байна. Оперно театр хүнүүдээр тулама дүүрэн байгаа.

Концерт болбол имагта амжалтатайгаар үнгэрбэ. Сталин тухай кантата, нэрьемэ аплодисментнүүдые үүсхээ. Нүхэр Сталинай ба Советскэ правительствын хүндэлэлдэ „ура" хашхаралдаанууд сууряатаба.

78 миллион учебнигүүд

Һуралсалай шэнэ жэлдэ, Москвагай ба Ленинградай полиграфическа промышленность болбол 60 гаран янзын нэрэтэй стабильна учебнигүүдые хэблэнэ, тэдэнэй ниитэ тиражань 78,5 миллион экземпляр; гадна, номуудые худалдагша организацинуудта 27,5 миллион экземпляр үгтэбэ.

Старша классуудай һурагшад болбол энэ жэлдэ, СССР-эй Наукануудай Академиин член-корреспондент Понкратовай редакци доро, гурбан частьнуудаар гаргагдаха, СССР-эй историин учебнигые абаха байна. 8 классуудта хараалагдаһан түрүүшын 2 частьнууд болбол һаяар хэблэлдэ оруулагдахань. Профессор Мишулинай редакци доро гаргагдаха, эртэ урда сагай дэлхэйн историор 5-дахи классай учебник хэблэлдэ баталагдаба.

„Н-2" самоледой буунгүйгөөр ниидэлгэ

Июлиин 5-да, 3 час 7 минутада, московско аэродромуудай нэгэнһээ „Н-2" гэжэ хоёрмоторто самолет стартовалба.

Самоледой экипажай командир—капитан Мария Петровна Нестеренко, хоёрдохи пилот—Мария Григорьевна Михалева, штурман—ахалагша лейтенант Нина Ивановна Русакова.

Самоледой ниидэлгын маршрудынь Москва—Свердловск—Севестополь—Москва.

Буунгүйгөөр ниидэлгын линиин утань хамта 5 мянган километрһээ үлүүлнэ.

Летчицанууд болбол 5000 километртэ скоростной ниидэлгээр уласхоорондын эрхим результадуудые туйлаха ба тойроһон линеэр, буунгүй холо ниидэлгын рекордые хэхэ зорилго өөһэдынгөө урда табиһан байна.

Стартда, СССР-эй авиационно промышленностиин Арадай Комиссар Шахурин, СССР-эй хэлхээ холбооной Арадай Комиссар Пересыпкин, авиациин генерал-лейтенант Советскэ Союзай Герой Рычагов, Чкаловай нэрэмжэтэ, СССР-эй центральна аэроклубай спортивна комиссарнууд, авиационно промышленностиин хүдэлмэрилэгшэд ба журналистнууд ерэһэн байна. (ТАСС).

Нүүдэл электростанци

Москва, июлиин 6. (ТАСС). Наркомстройн ба зам харилсаанай Арадай Комиссариадай заводууд болбол энэ жэлдэ мянга шахуу нүүдэл электростанцинуудые гаргаха байна. Эдэ электростанцинууд болбол барилгануудай хүдэлмэриие механизацилгада, модо-үйлэдбэрилгэдэ, барилгануудай дэргэдэ ба харгын ремонтдо, гэрэл үгэлгэ ба бусадшье хүдэлмэринүүдтэ үргэнөөр хэрэглэгдэхэ юм. Наркомстройн Херсонско завод болбол энэ жэлдэ станци бүхэнэй 50 киловаттһаа дээшэ хүсэтэй 400 нүүдэл станцинуудые бүтөөн гаргаха. Мүн НКПС-эй машина байгуулгын Калужскдахи завод болбол өөрөө ябадаг нүүдэл электростанцинуудые гаргахаар бэлэдхэжэ байна.

„Ревтруд" гэжэ тамбовскын электромашина байгуулгын завод 50-һаа 3,5 киловатт хүрэтэр элдэб хүсэтэй, нэгэ газарһаа нүгөө газарта нүүлгэн абаашагдаха электростанцинуудые бүтөөн гаргажа байна. Гадна, харгы харууһалагшадта тусхайлан хараалагдаһан 2,5 киловатт хүсэтэй электростанци гаргагдахаар хараалагдана. Харгын харууһалагшад болбол тачка дээрэ зохёон табигдаһан станцинуудые хэрэглэн, харгын жэжэхэн ремонтын хүдэлмэринүүдые механизировалжа шадана. Энээнэй ашаар, ремонтые һайнаар ба түргэнөөр хэхэ байна.

Гэрэй эзэд эхэнэрнүүдэй активность

Авторемлесзаводой коллектив болбол 64000 түхэригтэ шэнэ уриһаламжа бэшүүлбэ. Илангаяа гэрэй эзэд эхэнэрнүүд энэ уриһаламжа тараалгада угаа активнаар хабаадалсана. Гэрэй эзэд 45 эхэнэрнүүд 1030 түхэригэй уриһаламжа захиба. Нүхэд Бутакова, Пешехова ба бусад 110—110 түхэригэй, Моксоева, Печницкая гэгшэд 65—65 түхэригэй уриһаламжа захиһан байна.

Бутаков—Авторемлесзаводой парторг.

1941 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадаха эрхэ олохын түлөө

Выставкын директор Цицинтэй хөөрэлдөөн

1941 ондо хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкые үргэлжэлүүлхэ тухайда СССР-эй Совнаркомой ба ВКП(б)-эйн ЦК-гэй тогтоол болбол колхозно деревнидэ социалистическэ соревнованиин шэнэ долгиие үүсхэһэн байна. Дүүрэн бэшэ мэдээнэй ёһоор, Союзай 72 областьнууд, хизаарнууд ба республиканuудта хүдөө ажахын 1128010 түрүүшүүл ба специалистнууд, мүн колхозуудай, совхозуудай, МТС-үүдэй, малажалай фермэнүүд ба районуудай миллион шахуу бригаданууд ба звенонууд соревнованида оролсоо. Һүүлэй хахад жэлэй торшо соо мүрысэгшэ колхозуудай тоонь 87 процентээр, колхозно товарна фермэнүүдэй тоо 60 процентээр ехэ болоһон байна.

Выставкэдэ хабаадаха эрхэ олохын түлөө РСФСР-эй 24 областьнуудай районууд, Украинада 10 областьнуудай бүхы районууд мүрысэнэ. Главвыставком болбол ерэхэ жэлэй выставкэдэ бэлэдхэлгэтэй холбоотой хэдэн олон асуудалнуудые хаража үзэһэн байна.

Хүдөөажахын выставкэ болбол һалбаринуудай ба зональна павильонуудта, хүдөө ажахы тушаа парти ба правительствын һүүлэй шиидхэбэринүүд ямараар бэелүүлэгдэжэ байһыень харуулха байна. Тэрэ болбол социалистическэ газартаряалангай түрүүшүүл ба специалистнуудай хүдэлмэриин методүүд тухай, хүдөө ажахын бүхы һалбаринуудта ажалые зүбөөр эмхидхэлгэ тухай дүүрэнээр ба тодоор хэлэхэ байна.

Украинын ба Белоруссиин баруун областьнуудай таряашадай сүлөөтэ ажахын түрүүшын амжалтанууд ба ажабайдал выставкэ дээрэ тодоор харуулагдаха юм. Карело-Финскэ ССР-эй павильондо олон тоото шэнэ юумэнүүд оруулагдаха.

Выставкын ба павильонуудай управленинүүд болбол ерэхэ жэлэй тематическа плануудые зохёожо байна. Экспонентнүүдые шэлэн абахын, материалнуудые үргэнөөр харуулхын ба суглуулхын, фотосъемкануудые эмхидхэхын тула выставкын 300 шахуу хүдэлмэрилэгшэд томилогдоо.

Партиина ба советскэ организацинууд болбол арадай инициативые толгойлхо, выставкэдэ хабаадаха эрхэ олохын түлөө гайхамшаг хүдэлөөниие үргэдхэхэ ёһотой. Ерэхэ жэлэй выставкэдэ экспонадуудые шэлэн абалгые мүнөөнһөө эхилжэ, хаа хаанагүй эмхидхэхэ хэрэгтэй.

Түрүү һууряа алдахагүйн түлөө

Хориин аймагай, Удын сомоной, Сталинай нэрэмжэтэ колхозой поли дээрэ ажалладаг манай №16 тракторна бригада болбол Хориин МТС дотороо нэгэн түрүү һууриде тоологдоно. Манай бригада болбол үнгэрэгшэ хабарай тарилгые аймаг доторoo хамагһаа түрүүн, планаа үлүүлэн дүүргэһэн байна.

Мүнөө июлиин 1-дэ манай бригада болбол зөөлэн хахалалгаар условно трактор бүхэндэ 285 гектар үйлэдбэрилжэ, 1768 килограмм горючи экономилһон ба 1327 ажалта үдэр олоһон байна.

Мүнөө бригадын түрүү тракторист нүхэр Димшик Жигжитов болбол ЧТЗ трактор дээрэ хүдэлмэрилжэ, зөөлэн хахалалгаар 525,57 гектар үйлэдбэрилэн, 802 килограмм горючи экономилһон ба 260,33 ажалта үдэр олоһон байна. Нүхэр Жигжитов болбол хабарай тарилгада ба парай үедэ нормын ёһоор 9 гектар хахалха аад, өөрынгөө сменэ соо 16-17 гектар дүүргэдэг байна. Һайнаар хүдэлмэрилһэнэйгөө түлөө энэ хабарһаа хойшо МТС ба колхозоор 3 удаа шагнагдаа.

Трактористнууд Цыбикова, Доржиев, Дымбырылов ба бусад тэрэшэлэн һайнаар ажаллана.

Бидэнэр хадаа 1940 он соо өөрынгөө МТС ба аймаг доторoo түрүү һууряа алдангүй ябажа, 1941 оной хүдөөажахын Бүхэсоюзна выставкэдэ хабаадалсахын түлөө тэмэсэхэ ёһотойбди.

Зүгөөр, манай хүдэлмэриин амжалтатай байхын тула колхозой правлени хадаа хүдэлмэриин бүхы услови байгуулха ёһотой. Жэшээнь, мүнөө газогенераторна «ХТЗ-нати» трактор хадаа түлишэеэ бороо хурһаа хамгаалха сарай үгыһөө, тэрэнь норшоод, гурбадахи үдэрөө хүдэлмэрилэнгүй хэбтэжэ байна.

Манай бригадада культурна болбосон хүдэлмэри хэгдэнэгүй: радио, патефон, биллиард, шатар ба бусад нааданай зүйл үгы. Тиимэһээ, колхозой правлени хадаа полевой станиие һайжаруулха, дурсагдагша зүйлнүүдээр хангаха ёһотой.

Цырендоржи Эрдынеев—

Хориин МТС-эй №16 тракторна бригадын бригадир.

Шэнэ амжалтанууд

„8 часай хүдэлмэриин үдэртэ, 7 үдэртэй хүдэлмэриин неделидэ оролго тухай ба предприятинуудһаа, учреждениинүүдһээ хүдэлмэришэд ба служащинуудай өөрөө мэдээд гаралгые хорижжолхо тухай" СССР-эй Верховно Соведэй ПрезидиумэйУказыеПаровозо-вагонно заводой хүдэлмэришэд, служащинар, инженерно-техническэ хүдэлмэрилэгшэд угаа халуунаар угтан, үйлэдбэриин шэнэнүүд амжалтануудые туйлажа эхилээ. Түмэрзамайхидай Бүхэсоюзна Сталинска үдэрые угтуулан, хүдэлмэришэн бүхэн тодорхой уялгануудтай социалистическэ договорнуудые баталан абаба. Үдэрһөө үдэр бүри стахановецуудай ба ударнигуудай зэргэнүүд улам үргэдэнэ.

Булад шудхалгын цех болбол һаяхан болотор эгээ гээгдэнги цех гэгдэдэг байгаа. Мүнөө тус цехын коллектив хадаа советскэ правительствын шиидхэбэреэр зоригжуулагдан, Сталинска Гурбадугаар Табанжэлэй нэрэмжэтэ социалистическэ соревнованиие үргэнөөр дэлгэрүүлһэнэйгээ ашаар, үйлэдбэриин үндэрнүүд показательнуудые туйлажа байнад.

Мастернууд - стахановецууд нүхэд Казбанов, Калинин, Скурбатов, Бычкова гэгшэд үдэр бүриингөө нормонуудые хододоо үлүүлэн дүүргэдэг болоо. Һаяхан, цехын эрхим стахановец нүхэр Казбанов хадаа үдэрэйгөө даабариие 8 часай хугасаа дотор 250 процент дүүргэбэ. Мастер нүхэр Калининай сменынхид даабаринуудаа 180 процентһээ доошо бэшэ дүүргэдэг байна.

Мүн тэрэшэлэн, кузнечнэ цехын стахановецууд нүхэд Балдеев, Поздоровников, Ильясов, Сотников ба бусад шэнэ законой гархаһаа урид, нормонуудаа арай гэжэ дүүргэдэг байгаа һаа, мүнөө шэнэ хүдэлмэриин сагые дүүрэн хэрэглэһэнэйгээ результадта даабаринуудаа 150 процент хүрэтэр дүүргэдэг болоо. Гаргаһан продукцинуудань һайн шанартайда сэгнэгдэнэ.

Гэхэтэй хамта, зарим цехнүүдэй хүдэлмэришэдэй дунда ажалай дисциплиные хазагайруулдаг, хойрог хүнүүд, лодырьнууд бии. Жэшээлхэдэ, паровозосборно цехын хоёрдохи пролёдой слесарь Сластин, заһабарилагша Шагалнин ба Подставкин гэгшэд хүдэлмэриһөө гээгдэһэн байна. Эдэнэрэй хэрэгүүд прокуратурада үгтөө Булад шудхалгын цехын хүдэлмэришэд Шахов И, Кочергин гэгшэд муу шанартай продукцинуудые гаргажа коллективээ гэдэргэнь татана. Профсоюзна цеховой комитет болбол голодоһо гаргаха ябадалнуудтай шангаар тэмэсэнэгүй.

Лодырьнуудтай, залхуурагшадтай тэмэсэлые коллективүүд бүхэндэ эрид шангадхаха шухала байна.

Ц. Оронгоев.

Харгын барилгада хамаг хүсөө элсүүлхэ

Бурят-Монголой республикын Арадай Комиссарнарай Совет болбол Тарбагатайн аймаг дотор харгын барилгын хүдэлмэриин болошогүй һулаар ябуулагдажа байһаниие тусагаар тэмдэглэбэ. Харгын барилгын материалнууд модо бэлэдхэлгээр оройдоо 25,2 процент, шулуугаар—9,7% дүүрһэн байна.

Энэ гээгдэл болбол партиин айкомой ба харгын управлениин хүтэлбэрилхы хүдэлмэрилэгшэдэй хайша хэрэгээр хандаһан дээрэһээ тохёолдоо. Ажалшадай депутадуудай Соведэй гүйсэдхэхэ комитедэй түрүүлэгшэ нүхэр Матвеев ба СНК-гэй Харгын Управлениин начальник нүхэр Пехарев гэгшэд оперативна хүтэлбэреэр хангажа шадаагүй.

Саашадаа, иимэ тэсэшэгүй фактнууд үргэлжэлхэ ёһогүй гэжэ тэмдэглэхэ зуураа, БМАССР-эй Совнаркомой тогтооһониинь: Аймсоведэй түрүүлэгшэ нүхэр Матвеевые, дары сагаа харгын барилгын хүдэлмэриие хүдэлмэришэдэй хүсөөр хангахыень ба августын 15 болотор тус хүдэлмэриие дүүргэхэ гэжэ уялгалаа.

Харгын управлениин начальник нүхэр Пехарев болбол барилгын хүдэлмэриие техническэ хүтэлбэреэр хангаха уялгатай.

Мүн тэрэшэлэн, колхозуудай харгын тусхай бригадануудые энэ хүдэлмэридэнь бүхэжүүлхэ шухала.

Аймагай бүхы общественность болбол харгын барилгын хүдэлмэриие ойрын саг соо дүүргэхын түлөө хүсөө элсүүлэн, большевистскээр тэмэсэхэ ёһотой байна.

Һургагшад - активистнууд

Хори. Соведэй сомоной Хэжэнгын эхин һургуулиин һурагшад нүхэд Алсанова, Дондуков гэгшэд али бүхы общественнэ хүдэлмэринүүдтэ угаа активнаар хабаадалсана. Тэдэнэр һуралсалайгаа жэлые эрхим показательнуудтайгаар үнгэргөө. Һурагшадайнь хахадынь шахуу „отлично" ба „һайн" гэһэн сэгнэлтэнүүдтэйгээр дүүргэбэ. Нэгэшье һурагша хоёрдохи жэлээ үлөөгүй.

Нүхэд Алсанова ба Дондукова гэгшэд колхознигуудые шэнэ алфавидта һургалгын хүдэлмэриие хүтэлбэрилнэ. Культармеецүүдтэ практическа ба методическа туһаламжануудые хододоо үзүүлдэг юм.

Тус һургуули хадаа һуралсалай шэнэ жэлдэ бэлэдхэлгын хүдэлмэриие мүнөө эршэмтэйгээр ябуулжа байна. Түлишэ бэлэдхэлгын план сүм дүүргэдээ.

Р. Ананцуев.

Хүүгэдэй уранһайханай республиканска олимпиада.

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бурядай танецые Тунхэнэй аймагай, „Путь Ленина" һургуулиин һурагшад гүйсэдхэжэ байна.

(Пестеревэй фото).

ХҮҮГЭДЭЙ УРАНҺАЙХАНАЙ ОЛИМПИАДА ДҮҮРЭБЭ

Улан-Удэ городто июлиин 1-һээ 5 хүрэтэр хүүгэдэй уранһайханай республиканска олимпиада боложо дүүрэбэ. Тус олимпиадада республикын бүхы районууд хабаадалсаа. Зүгөөр, сагай уларилай муу байһанһаа боложо Хойто-Байгалай ба Баргажанай районуудһаа ерэжэ үрдибэгүй.

Олимпиада дээрэ хамта 300 гаран элдэб янзын номернууд харуулагдаа.

Нэгэдэхи һуури Хориин аймаг, хоёрдохи—Селенгын, гурбадахи—Закаменай, дүрбэдэхи—Мухаршэбэрэй ба табадахи һуури Кяхтын аймаг эзэлбэ.

Олимпиадын жюри болбол ВЛКСМ-эй Обкомой дамжуулгын Улаан Тугые Кяхтын аймагһаа абажа, Хориин аймагта барюулба. Коллективүүдэй дамжуулгын Улаан Туг республиканска пионерүүдэй Байшанда дүрбэдэхи жэлээ үлэбэ.

Олимпиадада хабаадагша 50 хүн, ВЛКСМ-эй Обкомой хүндэлэлэй грамотаар ба 57 хүн үнэтэй бэлэгүүдээр шагнагдаа.

Бурят-Монголой фольклор тухай лекци

Июниин 5-да, СССР-эй наукануудай Академиин член-корреспондент профессор Николай Николаевич Поппе болбол Бурят-Монголой фольклор ба тэрэниие шэнжэлэлгын зорилгонууд тухай лекци уншаба. Энэ лекцидэ багшанар, студентнүүд, ГИЯЛИ-н ба Бурят-Монголой гүрэнэй хэблэлэй научна хүдэлмэрилэгшэд, областной газетэнүүдэй сотруднигууд, писательнууд, артистнууд хабаадалсаһан байна. Сугларагшад болбол тус лекциие тон анхаралтайгаар шагнаа.

Нүхэр Поппе хадаа хоёр часай торшо дотор үргэлжэлһэн лекци соогоо, һалбаран бадаржа байгаа Бурят-Монголой хэлэ бэшэг ба арадай аман зохёолнуудай баялигууд тухай тодо һонороор хэлэбэ. Тиихэтэйгээ хамта, фольклорнуудые шэнжэлэлгын ба суглуулалгын хүдэлмэринүүдэй хангалтагүйгөөр ябуулагдажа байһан тушаа удаан тогтожо хэлэһэн байна.

Николай Николаевич хадаа лекцингээ ехэнхи хубиие бурядай үлигэрнүүдтэ (героическа эпостэ) зорюулаа. Орденто писатель Хоца Намсараевай найруулан зохёоһон „Аламжа Мэргэн" болбол манай фольклор соо элитэ һуури эзэлнэ.

Үлигэрнүүдэй ехэнхи геройнууд болбол арадай дундаһаа гараһан баатарнууд ба тэдэнэр өөрынгөө арадуудые элдэб, шуһата хюдалгануудһаа гү, али добтолгонуудһаа сүлөөлхын түлөө тэмэсэһэн байдаг юм.

Агуухэ Октябрьска социалистическэ революциһаа хойшо бурядай аман зохёолнууд (үлигэр, таабари гэхэ мэтэ) шэнэ хүсэтэйгөөр дэлгэржэ эхилээ. Жэшээлхэдэ, бурядай алдарта үлигэршэ Апполон Тороев болбол агуухэ Сталин тухай үлигэр найруулаа. Хүдөө нютагуудта, колхозуудта гайхамшаг уран үгэтэй үлигэршэд үсөөн бэшэ бии. Тиигээд, тэдэнгэй шухала хүдэлмэринүүд һүүлэй үедэ һулаар ябуулагдана.

Манай арад аман зохёолоор угаа баялиг. Тэрэниие шэнжэлхэ ба суглуулха хэрэгтэ хүдөөгэй интеллигентнүүд дылэнхи һууриие эзэлхэ ёһотой.

Ц. Дамбиев.

Дайнай англо-французска организаторнуудые элирүүлэгшэ документнүүд

„Правдада" толилогдоһон, Германиин гадаада хэрэгүүдэй министерствын табадахи ба зургаадахи „Сагаан книгэнүүдэй" материалнууд тон ехэ һонирхолтой байна. Эдэ хадаа дайнай англо-французска организаторнуудай шуһата наадые бүхы дэлхэйн урда элирүүлэн бутасохино. Зургаадахи „Сагаан книгэдэ" толилогдоһон, французска генералнууд ба дипломадуудай бэшэгүүд, мэдүүлгэнүүд ба телеграманууд хадаа, Англиин ба Франциин генеральна штабуудай үнинэй түхеөрһэн, СССР-тэ добтолгые бэлэдхэлгын тодорхой планиие советскэ уншагшадта онсо һонороор ба тодоор хэлэжэ үгэнэ.

СССР-тэ добтолгын базанууд ба гуламтануудые Скандинавска хахад-арал дээрэ, Балтии шадарай оронуудта, Румынида, Иранда ба Турцида—Советскэ Союзда дүтэ шадарай ба тэрээнтэй хилэлдэг бүхы оронуудта англо-французска кругууд тон хүсэтэйгөөр бэлэдхэһэн байгаа. Германиин гадаада хэрэгүүдэй министерствын „Сагаан книгэ" соо оруулагдаһан документнүүдые тунхаглалга болбол, СССР-эй правительство хадаа мирэй ба манай ороной аюулгүйе хангахын, бүгэдэниитын мирэй интерестэ эсэгэ оронойгоо баруун-хойто, баруун ба урда хилэнүүдые бүхэжүүлгээр эрид алхамуудые хэхэдээ, тон холо хаража, сэсэнээр ба зүбөөр хэрэгые шиидхэһыень үшөө дахин харуулна.

Сагаанфиннүүдтэй тэмэсэлэй ба тэрэнэй дүүрэһэнэйшье хойно, энэ хадаа ганса сагаан Финляндитай тэмэсэл бэшэ, харин империалистическэ державануудай, хамагай түрүүндэ, Англиин ба Франциин нэгэдэмэл хүсые бутасохилго гээшэ гэжэ советскэ правительствын тон сэсэнээр тэмдэглэһэндэнь һайтар этигэхын туладa, французска армиин главнакомандалагша генерал Гамеленэй бэшэгэй толилогдоһон зургаадахи „Сагаан книгын" хоёрдохи документые уншахада хүрэхэ байна.

Англо-французска зонхилхы кругууд, эдэ оронуудай генеральна штабууд болбол Финляндиие соведүүдэй орондо добтолхо аюулта гуламта болгохын ба СССР-тэ эсэргүү дайнда Финляндиие оруулхын тула бүгэдые хэһэн байгаа. „Финлянди ба Советскэ Союзай хоорондо военнэ ябуулганuудай эхилһэн түрүүшын үдэрһөө хойшо,—гэжэ генерал Гемеленэй бэшэг соо хэлэгдэнэ,—французска ба английска правительствонууд болбол Финляндида зэбсэгтэ туһаламжые түргөөр үзүүлхын тула бэлэн байһанаа мэдүүлээ һэн. Январиин 16-һаа хойшо, французска командовани болбол хойто зүг тээшэ добтолхо зэбсэгтэ интервенциин ниитэ план тушаа хүдэлмэрилөө. Энэ план хадаа, тусхайлан хэлэбэл, Петсамода союзнигуудай сэрэгүүдые абаашалгы хараалһан байгаа". Англо французска империалистнууд болбол ехээр эндүүрээ. СССР ба Финляндиин хоорондо тэдэнээр бэлэдхэгдэһэн конфликт хадаа сагаанфинскэ армиие ба тэрээндэ туһалхаа ерэһэн бүхы хүсэнүүдые бутасохиһоор, үгы хэлгээр дүүрээ.

Провокационно зорилгонуудаар, оронуудай ба бүхы дэлхэйн общественнэ һаналбодолые мэхэлхын зорилгоор, английска ба французска прессын зольбонууд хадаа, өөрынгөө баруун- хойто, баруун ба урда хилэнүүдые бүхэжүүлгээр СССР-эй абаһан хэмжээнүүдэнь Германида эсэргүү шэглүүлэгдэнэ гэһэн худал хуурмаг абяануудые тараана. Эдэ господанууд Англиин ба Франциин генеральна штабуудай захилые дүүргэн, худал хуурмагые тарааһан ба тараажа байна, юуб гэхэдэ, тэдэнэр хадаа СССР-тэ добтололго тушаа эдэ штабуудаар бэлэдхэгдэгшэ тодорхой плануудые мэдэдэг байһан ба мэдэнэшье. Мүнөө, советскэ правительствын хэмжээябуулганууд, Улаан Армиин ба Үһан-Сэрэгэй Флодой ябуулганууд хадаа дайнай англо-французска һүжэрөөгшэдэй планда лэ эсэргүү шэглүүлэгдэнэ гэжэ, һохоршье хүн харана.

Зургаадахи „Сагаан книгын" документнүүдэй дундаһаа, манай урда хүршэнэр—Иран ба Турциин энеэдэтэй позициие харуулагша материалнууд бага бэшэ гайхал түрүүлнэ. Эндэ толилогдоһон документнүүдһээ харахада, Анкарадахи французска посол Массирьи болбол 1940 оной мартын 14-дэ, Турциин гадаада хэрэгүүдэй министр Сараджоглу гэгшэтэй хөөрэлдэжэ, Баку ба Батумиие бомбдолго тухайда хэлсэһэн байна, гэхэтэй хамта Массильи хадаа эдэ хэмжээябуулгануудые (Баку ба Батумиие бомбдолгые!) бэелүүлгэдэ ямаршье бэрхэшээл үгы гэжэ, өөрынгөө правительствэдэ мэдээсэнэ. Генерал Гамелендэ суута генерал Вейганай эльгээһэн телеграммаһаа мэдэхэдэ, английска ба французска авиациин базань хадаа Днаберик, Эрзерум, Карс, ондоогоор хэлэбэл, турецкэ аэродромууд (турецкэ командованиин зүбшөөрэлөөр) болохо гэжэ хараалагдана. Советскэ Союз ба Турецкэ республикын хоорондо добтололсохогүй тухай пактын бии байһые хэрбээ хараада абаа һаа, турецкэ засагуудай, турецкэ военнэ командованиин позицинь гайхалтай бэшэ гэжэ хэлэхээр бэшэ байна.

Кавказай городуудта, тусхайлбал Бакуда, добтолхын тула англо-французска генералнууд болбол Ираниие хэрэглэхы хараалнад, тэд Советскэ Союз болбол добтололсохогүй тухай мүн Ирантай пакт баталһан ба ханихүршэ харилсаануудтай байна.

Иимэ ёһоор, манай урда зүгэй хүршэ — Иранай хоёр-удхата позицида хабаадагша, эдэ документнүүдшье хадаа, СССР болбол өөрынгөө заха хизаарнуудта, тэрэ тоодо Баку ба Батумиин райондо, өөрынгөө позициие бүхэжүүлхэдээ тон зүб байһыень харуулна.

Табадахи „Сагаан книгэ" тухайда хэлэхэ болоо һаа, энэ хадаа мүн иимэл ехэ һонирхолтой байна. Табадахи „Сагаан книгын" материалнууд ба документнүүд болбол мүнөө дэлгэрээд байгаа хоёрдохи империалистическэ дайниие хэнэй үүсхэһыень бүхы дэлхэйдэ тодорхойлно. Голланди ба Бельги болбол өөрынь дүтэ шадархи территори дээрэ англо-французска блок ба Германиин хоорондо военнэ ябуулгануудай боложо байбашье һаань, апрель хүрэтэр өөрынгөө нейтралитедые формальна сахижа байһань мэдээжэ. Зургаадахи „Сагаан книгэ" соо тунхаглагдаһан документнүүд болбол, дайнай түрүүшын үдэрһөө, үнгэрэгшэ жэлэй сентябрьһаа эхилэн, Англи ба Франци хадаа экономическа ба дипломатическа хашалтаар, сэхэ заналтаар Голланди ба Бельгиие империалистическэ дайнда оруулхын тула бүгэдые хэһэниень харуулна. Голландска ба бельгийскэ территоринуудта германска сэрэгүүдэй оролго хадаа, эдэ оронуудые Германида добтолгын база болгон хэрэглэхыень англо-французска сэрэгүүдһээ хаһаһан лэ ябадал болоно гэжэ тунхаглагдаһан документнүүд элирхэйлнэ.

Табадахи ба зургаадахи „Сагаан книгэнүүдтэ" толилогдоһон документнүүд болбол дайнай бодото организаторнуудые бүхы дэлхэйн урда тон тодоор харуулна ба гэршэлэн хэлэнэ. Тэдэнэй зэмээр, манай газарай бүмбэрсэгэй арадууд хадаа шуһата дайнда оруулагдаад байна. Имагта лэ советскэ правительствын сталинска сэсэмэргэн политика болбол дайниие үүсхэгшэдэй бузар һэдэлгэнүүдые саг соонь элирүүлэн мэдэһэн ба манай орондо эсэргүү англо-французуудаар бэлэдхэгдэжэ байгаа добтолгые зайлуулһан байна. Манай эсэгэ ороной оборонно ба ажахын хүсэшадабариие бүхэжүүлхэтэй хамта, бидэнэр болбол „ямаршье „гэнэтын ушаралнууд" ба манай гадаадын дайсадай ямаршье фокусууд хадаа бидэниие дээрэмнай ортуулхагүйнь тула, бүхы манай арадые, военнэ добтолгын аюулай нюур дээрэ, мобилизационно бэлэн байлгаха..." гэһэн нүхэр Сталинай заабариие хэзээ бүхэндэ һанаха ёһотойбди.

(„Правдын" түрүү бэшэгһээ).

Харюусалгата редакторые орлогшо Ц. ОЧИРОВ.

Адрес редакции: г. Улан-Удэ, ул. Каландаришвили, 19. Телефоны: отв. редактора—3—23; секретариата—3—44; от делы партийной жизни, агитации и пропаганды—7-55 (2 зв.); сельхоз. отдел—7-55; отделы кадров и писем—5-97.

Типография НКМП. Уполномоченный Бурглавлита № 3154